

## Verslag miniconferentie Vreedzaam - 27 september 2018

In 1998 startte de eerste 'vreedzame' school in Utrecht. En tien jaar geleden werd Overvecht de eerste Vreedzame Wijk. Een mooi moment om de balans op te maken: wat hebben we bereikt? En wat zijn de uitdagingen voor de toekomst?



Op 27 september organiseerde Stichting Vreedzaam i.s.m. de Gemeente Utrecht de miniconferentie **Vreedzaam, een brede blik op burgerschapsvorming: hoe ver zijn we gekomen?** Zo'n 325 mensen waren naar Theater Stefanus in de wijk Overvecht gekomen. Het doel van de miniconferentie was meerledig: inspiratie bieden, successen vieren, met elkaar nadenken over de uitdagingen, en daarmee het stimuleren van een 'beweging' rondom Vreedzaam.



Aan de hand van een jeugtherinnering vroeg **Leo Pauw** (initiatiefnemer en ontwikkelaar van De Vreedzame School) aandacht voor het zorgvuldig nadenken over de vraag waartoe opvoeding en onderwijs dient te leiden. Overall immers worden

kinderen en jongeren 'gevormd', soms bewust, vaak onbewust. Als het om burgerschapsvorming gaat is het belangrijk om heldere doelen te hebben. En het liefst doelen waar de pedagogische partners rondom kinderen het over eens kunnen zijn. Bij Vreedzaam is dat duidelijk: kinderen goed voorbereiden op het leven in een democratie. Als voorbeeld keken we naar een kort clipje dat veel aanwezigen wel kenden: over de knikkercommissie op een vreedzame basisschool. De voorzitter van de commissie, Yassin, was destijds tien jaar oud. Nu was hij als *mystery guest* in de zaal, inmiddels 19 jaar. Hij vertelde over hoe 'vreedzaam' doorwerkte in zijn leven.



Ook werd stilgestaan bij de successen. De mijlpaal van 1.000 vreedzame scholen is bereikt en Monique van Zandwijk, de directeur van die 1.000<sup>e</sup> school, OBS Digitalis uit Almere, kreeg een enorme vreedzame wereldbol overhandigd uit handen van Marije Wassenaar, directeur van de 1<sup>e</sup> vreedzame school in Nederland, OBS Overvecht. Inmiddels zijn er ook zo'n 40 vreedzame wijken in het land ontstaan. Leo Pauw presenteerde ook twee nieuwe **publicaties**: het boek *School, ouders en wijk: samen opvoeden*, en het essay dat alle deelnemers meekregen: *Burgerschapsvorming op weg naar volwassenheid*. Beide publicaties worden uitgegeven door Uitgeverij SWP.





Het centrale deel van het programma bestond uit 27 **gesprekstafels** over verschillende thema's in relatie tot burgerschapsvorming en/of Vreedzame School of Vreedzame Wijk. De thema's van de tafels vormden een mooie illustratie van hoe ver we gekomen zijn met burgerschapsvorming: van politie, kinderopvang, sportvereniging en voorschool tot jongerenwerk, universiteit, voortgezet onderwijs, inspectie, welzijnsinstelling en gemeenten. Aan elke tafel werd een *good practice* gepresenteerd én stond er een 'kwestie' of vraag centraal waarover met de tafelgenoten van gedachten werd gewisseld. Iedereen dacht mee en bracht ideeën aan om Vreedzaam of democratisch burgerschap bij jeugdigen te bevorderen. Zo stelde de tafel die het gesprek voerde over de rol van de politie voor om kinderen die wijkmediator zijn periodiek uit te nodigen op het politiebureau om de collega's te vertellen hoe zij conflicten helpen oplossen.



Daarna was het woord aan **Micha de Winter**, als hoogleraar Pedagogiek aan de Universiteit Utrecht al jarenlang betrokken bij onderzoek naar en ontwikkeling van De Vreedzame School en De Vreedzame Wijk. Hij hield een vlamdend betoog om kinderen en jongeren hoop en perspectief te geven. Natuurlijk zijn er allerlei uitdagingen als het gaat om opgroeien anno 2018. Als voorbeeld noemde De Winter de polarisatie in de samenleving, de tweedeling tussen arm en rijk, hoogopgeleid en laagopgeleid, en het gebrek aan verbinding tussen die verschillende 'bubbels'. Maar als iets goed is voor kinderen is het te weten dat ze ertoe doen, dat ze nodig zijn in deze wereld, dat ze in staat zijn om hun wereld te beïnvloeden. Dan moeten we ze ook wel de ruimte en de gelegenheid geven om te oefenen met democratische competenties.



Tot slot werden Caroline Verhoeff en Leo Pauw (de *founding parents* van Vreedzaam, zoals De Winter het formuleerde) in het zonnetje gezet en bedankt. Zij dragen Stichting Vreedzaam per 1 januari 2019 over aan Annemiek van Vliet en Dennis de Vries, en gaven symbolisch het stokje door.

